

דולפינים בישראל

כתיבה וצילום / אביעד שייבין

הישראלית: בהיות הלווייתנאים טורפי-על במערכת האקולוגית הימית, הם משמשים סמנים ביולוגיים מהימנים למצב המערכת שבה הם חיים. בעזרתם אפשר לקבל הערכת מצב על רמות ההזנה השונות במארג המזון ואף לשקף את רמות הזיהום במערכת.

הים התיכון נתון בלחץ מתמיד של ניצול אוצרות הטבע הגלומים בו על ידי דיג יתר מצד אחד וזיהום ופגיעה בבתי הגידול מצד אחר, אשר יחד גורמים לפגיעה ישירה וחמורה במיני בעלי החיים השוכנים בו ובראשם טורפי העל.

דולפין מצוי

מאמצי שימור דולפיני ישראל על ידי מחמל"י מתבססים על מידע שמצטבר עליהם במחקרים שנערכים. בישראל, מחקר הדולפינים עדיין בראשיתו והוא מתבסס בעיקר על מידע שנאסף מגופות של דולפינים ולווייתנים שנשחפו לחוף. מדי שנה נסחפות לחוף כ-15 גופות המספקות מידע רב. בכל הסקרים נצפה באזורנו מין אחד

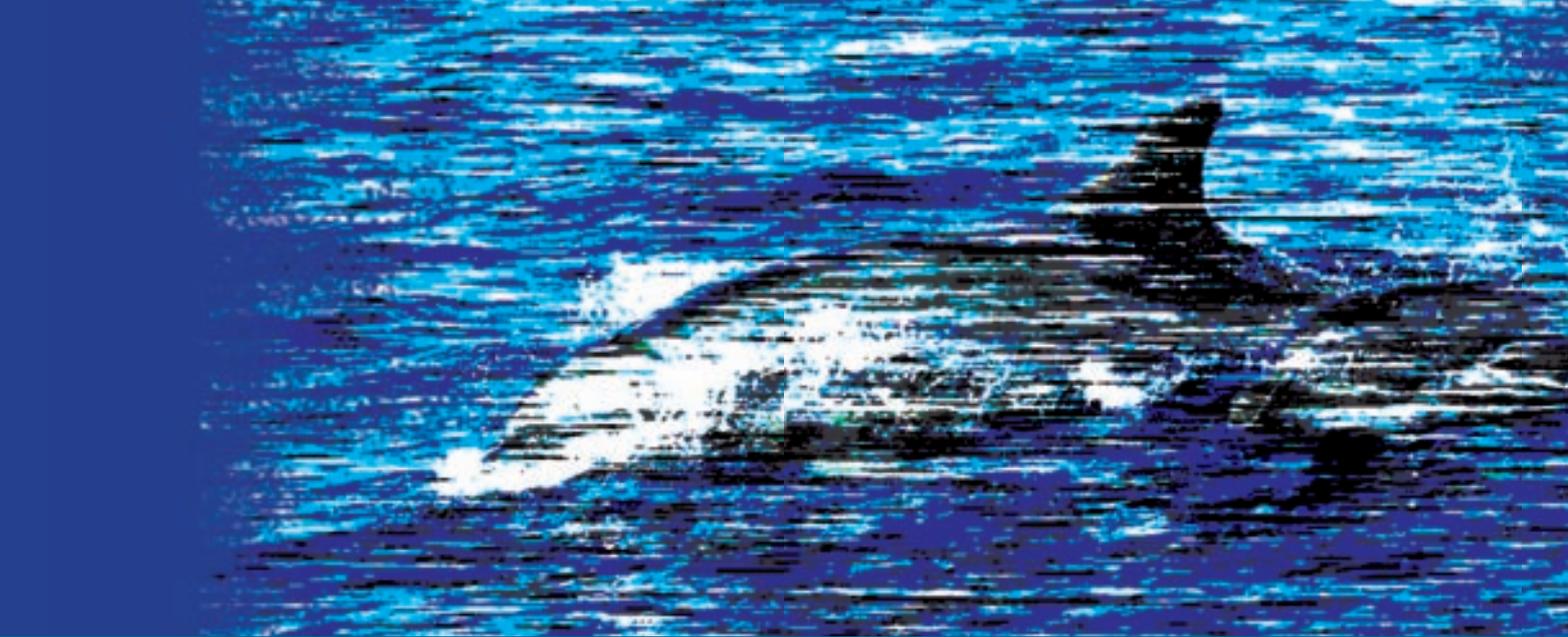
בלבד: **הדולפינן המצוי** *Tursiops truncatus* ("פליפר", למי שזוכר את הסדרה המיתולוגית),

א ור ראשון, צוות חוקרים ומתנדבים מפליגים אל הים הפתוח בסירת גומי גדולה לחפש דולפינים. תסריט המזכיר סרט טבע המצולם

בהוואי או באוסטרליה, אבל בשביל מרכז חקר, מידע וסיוע ליונקים ימיים (מחמל"י) במבואות ים במכמורת, זוהי שגרת העבודה. פעמיים בשבוע, אם מצב הים מאפשר, יוצאים לים לחקור את אוכלוסיית הדולפינים בים תיכון, מול חופי ישראל. במהלך חודש מאי נולדו שלושה גורי דולפינים לאוכלוסיית הדולפינים הישראלית. כן, פה ממש על יד הבית, משייטים להם דולפינים ישראלים גאים.

לווייתנים ודולפינים הם יונקים ימיים מסדרת הלווייתנאים. המחקר והחשיפה התקשורתית באשר ליכולות התקשורת והלמידה המפותחות; חיי החברה המורכבים, בצד המראה האצילי והמסתורין האופף אותם – הם רק חלק מהמניעים המביאים רבים לפעול למען שימורם. אולם סיבות נוספות, אקולוגיות, הביאו לפעול למען שימורם בסביבה הימית

כבר כמה שנים משייטים דולפינים לאורך קו החוף בישראל, סקרניים לגבינו כשם שאנו סקרניים לגביהם. במרכז חקר מידע וסיוע ליונקים ימיים עושים הכל על מנת לשמר את הידידות המופלאה

דולפין מצוי בחופי ישראל

מדייגים, מחיל הים ו/או ממפקחי משרדים ממשלתיים. **מחקר** – פעילות המרכז הביאה לכמה גילויים מדעיים, כמו תיעוד ראשוני של דולפין ממין סטנלה ארוך חרטום במפרץ אילת; דולפין מגובנן, שעבר את תעלת סואץ מהים האדום לים התיכון; ולהקת עבשן קטלני שתועדה לראשונה באזור. **חינוך** – מרכז חינוכי הוקם במכמורת, בבית הספר מבואות ים. קיום ימים ירוקים, הרצאות בבתי ספר לקהל מגוון וכן קורסים אקדמיים במוסדות להשכלה גבוהה שמעביר **ד"ר דני כרם**, נשיא המרכז, כדי להגביר את המודעות הסביבתית להגנה על הסביבה הימית בכלל ועל יונקים ימיים בפרט. ❁

ראיתם דולפין?

דווחו: 050*6241663 (עז), 052*3571193 (אביעד).
לפרטים על פרויקט אמצ' דולפין: 052*8364651 (מיטל)
ובאתר של מחמל"י: <http://immrac.haifa.ac.il>

הדוקטורנט אביעד שיינן הוא חוקר דולפינים ויו"ר מרכז חקר מידע וסיוע ליונקים ימיים (מחמל"י)

על גבי היאכטות. צילומים חוזרים, באותו מיקום או במקומות אחרים, נותנים מידע על הנאמנות הטריטוריאלית ועל הניידות של הפרטים.

דרך נוחה ופשוטה לתמוך במחקר דולפיני ישראל היא לאמצ'ם. **פרויקט "אמצ' דולפין"** מציע לאימוץ חלק מהדולפינים המזוהים הפוקדים את חופינו. אימוץ דולפין הוא תרומה חשובה להמשך מחקר דולפיני ישראל ולשימורם. ככל שנחקר ונבין יותר את האקולוגיה של אוכלוסייה זו מול חופי מדינת ישראל, כך נדע להיערך כדי לשמר אותה שנים רבות.

מטרות מחמל"י הן מחקר, הצלה, חינוך, וייזום חקיקה עתידית בנושא הגנה ושמירה על יונקים ימיים בחופי הארץ ובמדינות האזור. הוא מקיים שיתוף פעולה שוטף עם מוסדות מחקריים, אקדמיים והתנדבותיים דומים בעולם. נוסף על פגישות חודשיות, מתקיימות פעילויות שוטפות בכמה מישורים: **הצלה** – צוות אישוש והצלה נמצא בכוננות 24 שעות ביממה ונענה מיד לכל הודעה על דולפין במצוקה ו/או דולפין מת המתקבלת מאזרחים,

שנע בלהקה קטנה המונה בממוצע כחמישה פרטים, מספר נמוך יחסית בעולם, שהסיבה לכך היא כנראה ביתרון שיש לקבוצה קטנה באזור דל במזון, כמו כן, תפקידה של הלהקה גדולה הוא בהגנה על פרטיה, וחוסר בטורפים באזור זה מפחית את הצורך בלהקה גדולה. בישראל תועד רק אירוע אחד, בשנת 1996, ובו נמצאה גופת דולפין בחוף בצת ועליה סימני שיני כריש בקוטר 21 ס"מ (וגם בה, לא היה ברור האם הנגיסה היתה לפני או אחרי שדולפין מת).

אמצ' דולפין

בחמש השנים האחרונות עורכים חוקרי ומתנדבי מחמל"י סקרי אוכלוסיות דולפיניים חד יומיים על גבי סירת המחקר, שבמהלכם צולמו וזוהו על פי צדודית סנפיר הגב (מעין "טביעת אצבע" ייחודית לכל דולפין), יותר מ-85 דולפינים.

בשלוש השנים האחרונות מתקיים שיתוף פעולה בין מחמל"י לבין מועדון היאכטות "שיא-גל" ובמסגרתו נערכים גם סקרי דולפיניים